

El sotmetiment de l'amor

EL LLAÜTISTA
I LA CAPTAIRE

Jordi Llavina

Editorial: Amsterdam
(Barcelona, 2013)

Pàgines: 328

Preu: 19 euros

Jordi Llavina
ha publicat una
novel·la empeltada
del lirisme poètic
habitual de l'autor
ORIOL DURAN

Des que el 2006 va tornar a la palestra amb *La corda del gronxador*, Jordi Llavina s'ha adreçat als seus lectors, tot alternant poesia i contes, al ritme d'una obra per any, amb l'excepció d'un 2011 en blanc. Tot això no mostra sinó la voluntat sostinguda de guanyar-se un espai, inequívoc i del tot recognoscible, en el clos de la literatura catalana, tant si practica un gènere com l'altre: en els seus contes i poemes hi detectem sempre un mateix afany de conquesta formal. D'entroncament amb la tradició —amb el conjunt de tradicions de què es nodreix— i alhora de renovació: d'exploració dels seus límits. I així com al seu últim poemari, *Vetlla* (2012), assistiem a un molt notable *tour de force* bo i construint un artefacte líric susceptible de ser llegit com una novel·la en vers, a la seva darrera obra i primera novel·la, *El llaütista i la captaire*, es proposa de subvertir la prosa narrativa tot empeltant-la de recursos propis de la poesia, i aconseguint així una tensió i alhora una fulguració del tot inusuals.

Diguem-ho d'entrada: aquesta és una novel·la que captiva el lector del principi al final tant per la potència com per la irisació del seu flux narratiu. La llegim abduïts per la textura d'un teixit verbal d'una tal riquesa en tots els seus registres que no podem sinó avançar rabejant-nos en tota la plèthora d'epifanies, metàfores, símbols i correspondències amb què l'autor mina el seu text, i alhora deixant-nos dur pels enforcalls successius de ramificacions i digressions amb què el fa implosionar sense aturador.

La mirada escrutadora

Així doncs, uns focs d'artifici tan enlluernadors com fugaços? No, la seva qualitat més vistent procedeix sens dubte de la mirada escrutadora a què la veu narradora sotmet tot el seu material narratiu: el de les relacions humanes, i, més en concret, dues d'amor successives que cobreixen gairebé sencera la dècada dels trenta anys del personatge principal, un lletraferit molt més vulnerable que el seu parell de dones. Una mirada que sembla abraçar-ho i abastar-ho tot: uns ulls inquisidors que tot ho repassen i arreu es fixen, entre curiosos i compassius, fins en els més petits intersticis, convençuts com estan que l'aparició de sentit —o de qualsevol forma de redempció ètica o estètica— pot produir-se a través d'allò més insignificant. Una nina, un pèl, un tampó, un pestell, un jersei o unes pigues. Per a una tal mirada no hi ha material de rebuig, i aquesta és la seva grandesa, i, de retruc, la de la novel·la que se'n deriva.

La veu del narrador és doncs tota ulls, però de la mateixa manera que "la ben assortida panòplia d'una ossamenta encara jove" fa anar de corcoll el personatge principal de l'obra, així el lector tot sovint s'extravia o s'encanta amb l'ossamenta del cos verbal del text que té davant i pensa, com el personatge

en qüestió, que "mai en un cos no se li havia fet tan present la naturalesa dels ossos". Ara bé, certs capítols són autèntics *pezzi di bravura*, on l'autor fa el seu do de pit particular: el de les dues llúdrigues caçadores en acció, o bé el del monòleg del vell linotipista a qui se li ha penjat la filla.

Tota ulls i tota orelles és la veu del narrador: el més curiós d'aquesta obra és que, més que no llegir-la, un l'escolta. I l'escoltem perquè en el fons ens l'estan contant, i d'aquesta juxtaposició de registres —l'escrit i l'oral— se'n desprèn una tensió d'allò més productiva respecte al lector. Gràcies a una irrefrenable tendència expletiva, el text se'ns endú tot sovint per viaranyos o marrades inesperats tal com ho fa una bona conversa, però és que *El llaütista i la captaire* en va plena, de bones converses. De profanes i de sagrades, de banals i de transcendents. Converses entre personatges que, d'una manera o altra, naufraguen en les seves vides. De debuts, desenganyats o definitivament vençuts. Els més joves, pels

corrents incontrolables de l'amor; els més grans, pels assots de la vida. Tots comencen com a llaütistes i acaben sent captaires de si mateixos... D'aquí ve la citació inicial de Hölderlin: "També tu volies coses més grans, però l'amor / ens sotmet a tots, el sofriment doblega amb més força."

El més desconcertant d'aquesta obra és que sembla alhora una novel·la noucentista i postmoderna: primorosament dites, de coses n'hi passen, sí, i força, però de fil argumental n'hi ha més aviat poc. O està prou embullat o amalgamat o camuflat perquè gairebé mai no sigui allò que més estira el lector: aquest sap en tot moment que està llegint literatura, perquè tota la novel·la se'ns presenta, descaradament, com un gran exercici d'estil. És més, diria que es tracta d'una de les poques novel·les que recordo escrita gairebé tota ella en cursiva —en sentit figurat, que ningú no s'espanti!—, però el que la fa diferent és justament que es tracta d'una imposició convincent de tan modulada, i precisa, i matisada com és. *

L'apunt

Jordi Llavina i Murgadas (Gelida, 1968) és novel·lista i narrador, poeta, crític literari, articulista a premsa i presentador de ràdio i televisió. Ja fa molts anys que és un dels col·laboradors habituals d'aquest suplement. Com a poeta, fa poc ha rebut el premi Crítica Serra d'Or per *Vetlla*.